

Program för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Storfors kommun

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Grundläggande terminologi.....	3
Utgångspunkter för programmet	3
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.....	3
Funktionshinderperspektivet	3
Tillgänglighet	4
Agenda 2030	4
Styrning	4
Mål	4
Metod	4
Handlingsplan för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning	6
Kommunhuset	6
Kulturhuset	8
Seniorernas hus	11
Kroppaskolan och förskolan Hagen	13
Vargbroskolans skolbyggnad	16
Vargbroskolans matsalsbyggnad + idrotts och simhall.....	18
Sporthallen	21
Förskolan Lillåsen	24
Förskolan Viken	26
Bjurtjärns skola	28
Förskolan Ängslyckan och tillhörande idrottshall	30
Förskolan Änglagård	32
Offentliga utemiljöer	34
Övrigt	35

Inledning

I Storfors kommun ska ingen känna sig hindrad av sin funktionsnedsättning. För att en kommun ska kunna erbjuda alla människor lika möjligheter behövs ett program för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Syfte

Syftet med programmet för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning är att:

- ange inriktning och arbetssätt samt beakta frågor som berör människor med funktionsnedsättning
- uppmärksamma och åtgärda brister i miljön och inom olika samhällsområden, exempelvis brister i information, kommunikation och fysisk tillgänglighet, som hindrar människor med funktionsnedsättning att delta på lika villkor.

Grundläggande terminologi

Storfors kommun använder den av Socialstyrelsens rekommenderade terminologi för området. Tidigare har *handikapp* används som vanligt beskrivande term inom området, socialstyrelsen avråder numera från den termen till förmån för *funktionsnedsättning* respektive *funktionshinder* beroende på vad som avses.

Term	Definition
Funktionsnedsättning	nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga
Funktionshinder	begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen

Utgångspunkter för programmet

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är antagen och gäller i Sverige sedan 2009. Alla lagar och all offentlig verksamhet i Sverige ska följa konventionens artiklar. Organisationer inom det offentliga Sverige är så kallade skyldighetsbärare. Det innebär att myndigheter, landsting, regioner och kommuner är skyldiga att respektera, skydda, uppfylla och främja rättigheterna som slås fast i konventionen. Tillgänglighet är en princip som går igenom hela konventionen. Länk till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning: <http://www.mfd.se/delaktighet/fns-konvention/>

Funktionshinderperspektivet

Att ha ett funktionshinderperspektiv innebär att i all planering och i allt genomförande utgå ifrån att människor är olika och har olika förutsättningar, behov och önskemål. Det innebär också att identifiera och åtgärda hinder för delaktighet och att inkludera perspektivet i verksamheten så att inte nya hinder uppstår.

Tillgänglighet

Inom funktionshinderområdet betyder tillgänglighet att skapa möjligheter för alla, oavsett funktionsförmåga, att kunna delta i samhället på jämlika villkor. Målet att nå ett tillgängligt samhälle omfattar alla samhällets områden. Personer med funktionsnedsättning ska ha tillträde till den fysiska miljön, transporter och anläggningar samt ha tillgång till information, kommunikation, varor, produkter och tjänster, inklusive digitala lösningar. Ett sätt att arbeta med tillgänglighet är genom universell utformning. Det innebär att redan från början i utveckling och design ta hänsyn till människors olika behov och förutsättningar.

Agenda 2030

FN:s globala hållbarhetsagenda kring ekonomiskt, socialt och miljömässig hållbar utveckling, Agenda 2030, omfattar 17 globala mål för hållbar utveckling. I Agenda 2030 är funktionshinderperspektivet uttalat. Statliga myndigheter, kommuner, landsting och regioner har en viktig roll i arbetet för att nå målen. Länk till Agenda 2030 och de 17 målen:

<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/>

Styrning

Storfors kommuns kommunfullmäktige har beslutat att fastställa detta program.

Kommunstyrelsen omsätter programmet i praktiken efter rådgivning från pensionärsrådet.

Detta görs främst genom den till programmet bifogade handlingsplanen (Handlingsplan för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning). Pensionärsrådet bereder vilka åtgärder handlingsplanen ska innehålla samt hur dessa ska prioriteras och skickar sedan sitt förslag till kommunstyrelsen för beslut. Funktionsrätt Värmland (som är en sammanslutning av ett stort antal funktionsrättsföreningar i Värmland) kan även användas för rådgivning/remissinstans.

Mål

Programmet för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning ersätter inte lagar på området utan preciserar kommunens ambitioner att förbättra för personer med funktionsnedsättning. Målet med programmet är att med olika åtgärder öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. I första hand mäts detta genom uppföljning av genomförda åtgärder i handlingsplanen.

Metod

Uppföljning och revidering av handlingsplanen ska ske en gång per år i kommunstyrelsen. Gällande fysiska hinder i kommunens publika lokaler finns årligen 100 000 kr avsatta i investeringsbudgeten för att genomföra åtgärder.

Avseende publika hinder i kommunens lokaler finns en åtgärdsplan framtagen av Urban Utveckling & Samhällsplanering AB. Åtgärdsplanen innehåller en ingående beskrivning av

objekt/område och föreslagna åtgärder. Samtliga föreslagna åtgärder finns redovisade i nedanstående handlingsplan.

Kommunstyrelsen beslutar efter rådgivande från pensionärsrådet om tidpunkt och prioriteringsordning av objekt/område.

När det gäller fastighetsåtgärder rekommenderar Teknisk drift att fastigheterna åtgärdas fullt ut när ett arbete påbörjas. D.v.s. om ett arbete påbörjas i kommunhuset bör även övriga åtgärder slutföras i fastigheten innan arbete påbörjas i en annan fastighet.

Handlingsplan för ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Kommunhuset

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Angöring, gångvägar och parkering	Måla ut kantlinjer till parkeringsplatsen för rörelsehindrade		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Sänk tröskeln till max 15 mm genom att montera en tröskelramp genom en höjning av marknivå.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartiet mot omkringliggande ytor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Komplettera viktig information med punktskrift vid informationstavlor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Eventuellt kan entrén utrustas med en ljudton som hjälper personer med synnedsättning att lättare hitta fram till entrén.		Teknisk drift	
Orienteringstavla	Flytta bänken som står framför tavlan i entréhallen så att man lättare kan komma tätt intill för att läsa och känna.		Teknisk drift	
Hygienrum	Urusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera beslag och manöverdon mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättstället med en distanslåda från väggen.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegelpartiet något.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor	Urusta ingången till Polisen med en automatisk dörröppnare.		Teknisk drift	

Samlingsrum och kommunikationsytor	Om ovanstående åtgärd görs bör dörrens svepyta kontrasteras på golvet.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor	Kontrastmarkera dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor	Sänk placeringen av ringklockan till Polisen till ca 80 cm över golv.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor	Komplettera entrémattan med ett ledstråk fram till receptionsdisken.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor	Färgsätt de vita pelarna i entréplanet med kontrastmarkering i ögonhöjd.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Utrusta receptionen med en hörslinga.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Komplettera receptionstelefonen med en ljudsignal eller liknande.		Teknisk drift	

Kulturhuset

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Angöring, gångvägar och parkering	Måla ut kantlinjer till parkeringsplatsen för rörelsehindrade.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut låsvredet till en förlängd variant för ökad greppbarhet med en hand.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartiet mot omkringliggande ytor, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Sänk manöverdonet för dörröppnaren till 80 cm över golv från dess centrum.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Byt ut de nuvarande halkskyddena på första och sista trappstegen till en med tydligare kontrastmarkering, förslagsvis i form av svarta cirklar.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Komplettera ledstängerna med en förlängning på ca 30 cm i entréplanet.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Finns dörröppnare till Stora Galejan och Biblioteket?		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Fällbara stolar/bänkar i trappan upp till biblioteket för att vila.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Ersätt eller komplettera den befintliga informationstavlan med en orienteringskarta över byggnadens lokaler. Skylten bör vara placerad på 140-160 cm höjd i överkant, vara väl belyst och fria från reflexer, ha en		Teknisk drift	

	textstorlek på minst 15 mm som är skriven i relief och helst även vara kompletterad med symboler.			
Orienteringsskyltar	Eventuellt kan viss viktig information vara talad (inspelad) vid entrén.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Eventuellt kan viss viktig information vara talad (inspelad) vid entrén.		Teknisk drift	
Hissar	Kontrastmarkeringen på golvet längs hissdörrens svepyta bör förstärkas och kompletteras på de våningar där det idag saknas markering.		Teknisk drift	
Hissar	Förstärk hissdörrarnas kontrast mot omgivande ytor, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Hissar	Hissens anropningsknappar bör tydliggöras visuellt och taktilt.		Teknisk drift	
Hissar	Hissens invändiga knappar på manöverpanelen bör kunna avläsas taktilt.		Teknisk drift	
Hissar	Manöverpanelens knapp för entréplanet bör särskiljas taktilt och visuellt.		Teknisk drift	
Hygienrum	Montera besökslarm med knappar som kan nås i sitthöjd och från golvet.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörrkarmen till toalettutrymmet i entréplanet, såsom har gjorts vid toaletten på det övre planet.		Teknisk drift	
Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och		Teknisk drift	

	manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.			
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Placera om handdukshållaren på en lägre höjd och helst inte vid ett hörn.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Anlägg ett taktilt och visuellt ledstråk mellan hissen och bibliotekets entré.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrast/varningsmarkera den fristående anslagsväggen utanför biblioteket.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Montera ljudabsorberande inredning på tak och väggar vid Kulturcafé.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Utrusta eventuellt biosalongen och andra samlingslokaler med hörslina.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Hörslina Biografen och Stora Galejan		Teknisk drift	
Belysning	Montera bländskydd till lysrörsarmaturerna vid Kulturcaféts lokal.		Teknisk drift	

Senioreernas hus

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Anlägg ett godkänt vilplan utanför entrédörren. Den plana ytan ska vara minst 70x150 cm på dörrhandtagets sida och med en lutning på max 1:50. Den nuvarande ytan lutar ca 7 grader i sidled.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta entrédörren med en automatisk dörröppnare placerad på 80 cm höjd över mark från manöverdonets centrum.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Urusta entrétrappan med kontrastmarkering på första och sista trappsteget, och greppvänliga ledstänger på bägge sidor som går 30 cm utöver trappan.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Sänk ringklockan vid entrédörren till max 1 meter över mark.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Bredda eventuellt rampen till 130 cm och utrusta den med ledstänger.		Teknisk drift	
Utemiljö	Bänk utomhus att sitta på.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en väl synlig namnskylt, och eventuellt information om lokalens användning, utanför entrén. Skylten bör vara väl belyst, fri från reflexer, kunna läsas i relief eller punktskrift och även vara lätt att komma tätt intill att se.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se över besökslarmet så att det kan användas både i sitthöjd och från golv.		Teknisk drift	
Hygienrum	Urusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	

Hygienrum	Kontrastmarkera dörr mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegeln och handdukshållaren så att de lättare kan nå från rullstol.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Avhjälp höga trösklar vid passagen mellan hallen och samlingsrummet, samt mellan samlingsrummet och köket.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Anpassa några av klädkrokarna i hallen till lämplig höjd för personer med rullstol.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Utrusta samlingsrummet med en hörslinga.		Teknisk drift	
Belysning	Montera bländskydd till lysrörsarmaturen som saknar detta i samlingsrummet.		Teknisk drift	

Kroppaskolan och förskolan Hagen

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartiet mot omkringliggande ytor, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut låsvredet till en förlängd variant för ökad greppbarhet med en hand.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Sänk manöverdonen för dörröppnarna till max 80 cm över golv/mark från dess centrum och minst 70 cm från närmsta hörn (för knapp innanför entrén).		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera manöverdonen för dörröppnarna mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Byt ut de nuvarande halkskydden på första och sista trappstegen vid Hagen till en mer kontrasterande markering, förslagsvis i form av vita cirklar.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Komplettera ev. ledstängerna med en förlängning på ca 30 cm i entréplanet.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en tydligt utformad och väl synlig namnskylt utanför huvudentrén.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en orienteringskarta över byggnadens lokaler. Skylten bör vara placerad på 140-160 cm höjd i överkant, vara väl belyst och fria från reflexer, ha en textstorlek		Teknisk drift	

	på minst 15 mm som är skriven i relief och helst även vara kompletterad med symboler.			
Hygienrum	Se över besökslarmen i toaletterna på våning 1 och i entréplanet så att de fungerar och kan användas både i sitt höjd och liggandes från golvet.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörr mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegeln och handdukshållaren så att de lättare kan nås från rullstol.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Avhjälpt tröskeln vid den invändiga passagen mellan Kroppaskolan och förskolan Hagen genom att montera en tröskelramp.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	

Belysning	Montera eventuellt solfilter eller gardiner vid entréplanet till Kroppaskolan för att minska bländrisken vid starkt dagsljus.		Teknisk drift	

Vargbroskolans skolbyggnad

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartierna mot omkringliggande ytor, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en tydligt utformad och väl synlig namnskylt på skolans fasad.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera taktila och tydliga skyltar, ex. A, B, C, utanför respektive entré.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en taktil skylt på eller ovan dörröppnarens manöverdon på pelaren.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Komplettera eller ersätt orienteringstavlan vid parkeringen med en sort som kan läsas i relief eller punktskrift.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Eventuellt bör det göras lättare att komma tätt intill för att läsa orienteringskartan genom att ändra vinkeln på den så att den riktas mot skolgården.		Teknisk drift	
Hygienrum	Tvättställsblandarna som bör vara utrustade med en förlängd spak för ökad användbarhet för rörelsehindrade.		Teknisk drift	
Hygienrum	Eventuellt kan även beslag och manöverdon kontrasteras mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Placera om det invändiga manöverdonet till dörröppnaren vid slussdörren ut till den mittersta entrén, alternativt flytta på bänken framför den så att knappen blir lättare att hitta och nå för personer med rörelsehinder.		Teknisk drift	

Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera manöverdonen till dörröppnare mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Markera slussdörrens svepyta med en varningsmarkering på golvet så att användare av dess dörröppnare uppmärksammas på om de står i dess väg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Markera visuella och taktila ledstråk på golvet mellan entréer, trappor, klassrum och toaletter.		Teknisk drift	
Belysning	Förstärk belysningen med starkare bländfria armaturer längs korridorerna.		Teknisk drift	
Belysning	Montera eventuellt solfilter eller gardiner vid entrépartierna för att minska bländrisken vid starkt dagsljus.		Teknisk drift	

Vargbroskolans matsalsbyggnad + idrotts och simhall

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Montera en tröskelramp vid entrén till matsalsbyggnaden.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Placera om manöverdonet för dörröppnaren vid matsalens entré så att den blir lättare att hitta och inte är för nära nivåskillnader. Dess nuvarande placering utgör en säkerhetsrisk eftersom det saknas fallskydd vid lastkajen.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut eller justera den befintliga rampen upp till matsalens entré så att lutningen uppnår max 1:12, och utöka gärna dess bredd till minst 130 cm.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Bredda rampen upp till idrottshallens entré så att den täcker hela trappan, komplettera den med avåkningsskydd och utjämna den tvära kanten högst upp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Häng om entrédörren till idrottshallen så att den öppnas från rampens håll.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Om ovanstående åtgärd utförs bör manöverdonet till dörröppnaren flyttas till samma sida som knappsatsen för kodlåset.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Eventuellt kan underlaget utanför matsalens entré vara besvärligt att ta sig fram på för rullstolsburna. Ett underlag med tätare material kan underlätta.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera idrottshallens entrédörr mot omkringliggande ytor, genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	

Entréer till byggnaden	Byt ut låsvreden till en förlängd variant för ökad greppbarhet med en hand.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera manöverdonen för dörröppnarna mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Komplettera eventuellt trappan upp till idrottshallens entré med ledstänger.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut ledstängerna vid rampen upp till matsalen till en mer greppvänlig variant. De nuvarande ledstängerna verkar dessutom inte vara helt fastsatta.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Kontrastmarkera trappans första och sista steg med svarta cirklar.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Byt eventuellt ut befintliga ledstänger till en rundad och greppvänlig variant som även är förlängd med cirka 30 cm utöver trappans längd.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera tydliga namnskyltar för lokalers verksamhet vid respektive entré.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera tydliga skyltar med kompletterande symboler som även kan läsas i relief vid toaletter och omklädningsrum.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera eventuellt taktila skyltar på eller ovan dörröppnarnas manöverdon.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Montera armstöd på bägge sidor om toalettstolarna.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla		Teknisk drift	

	om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.			
Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegeln och handdukshållaren så att de lättare kan nå från rullstol.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera invändiga dörrar och beslag mot omgivande ytor vid passager mellan omklädningsrum och idrottshallen.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Anpassa några av klädkrokarna utanför matsalen till en lämplig höjd för personer med rullstol (100 cm).		Teknisk drift	

Sporthallen

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Angöring, gångvägar och parkering	Avsätt och märk upp en yta för rörelsehindrade på parkeringsplatsen.			
Entréer till byggnaden	Avhjälp den höga tröskeln med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta entrédörren med en dörröppnare där det utvändiga manöverdonet är placerat på pelaren till höger om dörren (ca 80 cm över mark från dess mitt).		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Kontrastmarkera trappans första och sista steg med svarta cirklar.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Byt eventuellt ut befintliga ledstänger till en variant som är förlängd med cirka 30 cm utöver trappans längd. Kontrasten mot väggen bör även förstärkas.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en tydligt utformad och väl synlig namnskylt utanför huvudentrén.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en orienteringskarta över byggnadens lokaler. Skylten bör vara placerad på 140-160 cm höjd i överkant, vara väl belyst och fria från reflexer, ha en textstorlek på minst 15 mm som är skriven i relief och helst även vara kompletterad med symboler.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Förstärk eventuellt belysningen vid befintliga informationstavlor. Dessa bör helst inte vara		Teknisk drift	

	bakom glasytor för att undvika besvärande reflexer.			
Hissar	Kompletera anropningsknappen med texten ”HISS” som går att läsa i relief.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se över besökslarmet i toaletten utanför kaféet så att det fungerar och kan användas både i sitthöjd och liggandes från golvet.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Urusta toalettutrymmet utanför kaféet med toalettpappershållare, monterat på ena armstödet eller på väggen nära åtkomligt från toalettstolen.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera beslag och manöverdon mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kompletera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegeln och handdukshållaren så att de lättare kan nås från rullstol.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Urusta dörren från kaféet till åskådarläktarna med en dörröppnare.		Teknisk drift	

Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Om ovanstående åtgärd genomförs bör även dörrens svepyta markeras med en kontrasterande färg på golvet såsom på bilden nedan.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Förstärk den kontrasterande markeringen på golvet med ett visuellt och taktilt ledstråk mellan entrétrappan och ingången till åskådarläktaren.		Teknisk drift	

Förskolan Lillåsen

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Avhjälپ den höga tröskeln med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta entrédörren med en dörröppnare där manöverdonen är placerade cirka 80 cm över mark från dess mitt och minst 70 cm från närmsta hörn.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartiet mot omkringliggande ytor, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut låsvred och handtag till en variant som kan hanteras med en hand.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut entrémattan till en nedfälld variant som är lättare att rulla över.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Sänk placeringen av ringklockan utanför entrén till max 100 cm över mark.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en väl synlig namnskylt, och eventuellt information om lokalens användning, utanför entrén. Skylten bör vara väl belyst, fri från reflexer, kunna läsas i relief eller punktskrift och även vara lätt att komma tätt intill att se.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se över besökslarmet så att det kan användas både i sitthöjd och från golv.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	

Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera eventuellt dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	

Förskolan Viken

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Avhjälپ den höga tröskeln vid den nedre entrén med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta entrédörrarna med en dörröppnare där manöverdonen är placerade cirka 80 cm över mark från dess mitt och minst 70 cm från närmsta hörn. Vid den nedre entrén kan manöverdonen placeras på fasaden en bit ut från dörren.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut entrémattorna till en nedfälld variant som är lättare att rulla över.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera dörrpartiet vid den övre entrén mot ytan till höger, genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att montera en kontrasterande ram.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en väl synlig namnskylt, och eventuellt information om lokalens användning, utanför entrén. Skylten bör vara väl belyst, fri från reflexer, kunna läsas i relief eller punktskrift och även vara lätt att komma tätt intill att se.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Komplettera eventuellt de befintliga orienteringsskyltarna i lokalen med information som även kan läsas i punktskrift eller med texten i relief.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se över besökslarmet i toaletten på den nedre våningen så att det fungerar och kan användas både i sitthöjd och liggandes från golvet.		Teknisk drift	

Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Hygienrum	Byt ut handtag till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk spegeln och handdukshållaren så att de lättare kan nås från rullstol.		Teknisk drift	
Hygienrum	Placera om tvålhållaren i toaletten på den övre våningen så att den enklare kan nås från rullstol. Med nuvarande placering utgör tvättstället ett hinder.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera eventuellt dörrhandtag och låsvred mot omgivande ytor.		Teknisk drift	

Bjurtjärns skola

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Entrétrappan bör kontrastmarkeras på dess första och sista steg.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Trappsteg upp till entrédörren kan eventuellt avhjälpas med en ramp. Eftersom höjdskillnaden är relativt stor behövs ett vilplan i mitten av rampen.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	En eventuell tillbyggd ramp upp till entrédörren måste också tillföra ett tillräckligt stort vilplan utanför entrén.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Den höga tröskeln vid huvudentrén kan avhjälpas med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Entrédörren bör bytas ut till en sort som ger ett tillräckligt passagemått.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Entrédörren bör utrustas med en dörröppnare.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Entrédörren och dess beslag bör kontrastmarkeras mot omgivande ytor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Entrétrappan bör utrustas med greppvänliga och förlängda ledstänger.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Kontrastmarkera trapphusets första och sista steg med ljusa markeringar.		Teknisk drift	
Trapphus och kommunikationsytor till lokalen	Trapphusets ledstänger bör bytas ut till en kontrastmarkerad och mer greppvänlig variant, och som även löper 30 cm utöver trappans längd.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en väl synlig orienteringskarta, och eventuellt information om lokalernas användning, vid entrén. Skylten bör vara väl		Teknisk drift	

	belyst, fri från reflexer, kunna läsas i relief eller punktskrift och vara lätt att komma tätt intill att se.			
Orienteringsskyltar	Montera en tydlig skylt till den anpassade toaletten som kan läsas taktilt.		Teknisk drift	
Hygienrum	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Hygienrum	Hygienrum: Byt ut handtag till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se över besökslarmet i toaletten så att det fungerar och kan användas både i sitt höjd och liggandes från golvet.		Teknisk drift	
Hygienrum	Utrusta toalettutrymmet med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	

Förskolan Ängslyckan och tillhörande idrottshall

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Avhjälپ den höga tröskeln vid entrén mot parkeringen med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta denna entrédörr med en dörröppnare där manöverdonet är placerat cirka 80 cm över mark från dess mitt och minst 70 cm från närmsta hörn.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Uppmärksamma trappsteget utanför huvudentrén med varningsmarkering.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en tydligt utformad och väl synlig namnskylt utanför huvudentrén.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en orienteringskarta över byggnadens lokaler. Skylten bör vara placerad på 140-160 cm höjd i överkant, vara väl belyst och fria från reflexer, ha en textstorlek på minst 15 mm som är skriven i relief och helst även vara kompletterad med symboler.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera tydliga namnskyltar för lokalers verksamhet vid respektive entré.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera tydliga skyltar med kompletterande symboler som även kan läsas i relief vid toaletter och omklädningsrum.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera eventuellt taktila skyltar på eller ovan dörröppnarnas manöverdon.		Teknisk drift	

Hygienrum	Utrusta toalettutrymmen med utrymningslarm som ger en visuell signal.		Teknisk drift	
Hygienrum	Se till att besökslarmet går att använda från liggande position i toalettutrymmet vid det borte omklädningsrummet utanför idrottshallen.		Teknisk drift	
Hygienrum	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Hygienrum	Komplettera tvättställ med en distanslåda och byt ut befintliga tvättställsblandare till en variant med förlängd spak, alternativt en sensorstyrd modell.		Teknisk drift	
Hygienrum	Sänk speglar, tvål- och handdukshållare så de lättare kan nås från rullstol.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Avlägsna de höga trösklarna vid passagerna mellan förskolan och idrottshallen eller avhjälپ dem med tröskelramper.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	

Förskolan Änglagård

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Entréer till byggnaden	Vid montering av en ramp bör den anordnas vid sidan om entrétrappan så att den inte utgör ett hinder för personer som vill använda trappan.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Ljusa kontrastmarkeringar bör på entrétrappans första och sista steg.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Eventuellt kan entrétrappan kompletteras med ledstänger på båda sidor.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Avhjälپ den höga tröskeln vid entrédörren med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Utrusta entrédörren med en dörröppnare där manöverdonen är placerade cirka 80 cm över mark från dess mitt och minst 70 cm från närmsta hörn.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Entréer till byggnaden	Kontrastmarkera ringklockan och sänk dess placering till max 100 cm höjd.		Teknisk drift	
Orienteringsskyltar	Montera en väl synlig namnskylt, och eventuellt information om lokalens användning, utanför entrén. Skylten bör vara väl belyst, fri från reflexer, kunna läsas i relief eller punktskrift och även vara lätt att komma tätt intill att se.		Teknisk drift	

Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Avlägsna den höga tröskeln vid passagen till samlingsrummet eller avhjälپ den med en tröskelramp.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Kontrastmarkera dörrar mot omgivande väggar, antingen genom att måla om hela dörrpartiet, eller genom att måla dörrkarmen i en kontrasterande färg.		Teknisk drift	
Samlingsrum och kommunikationsytor i lokalen	Byt ut handtag och låsvred till en sort som går att använda med enhandsgrepp. Beslag och manöverdon bör även vara kontrasterande mot dörrens yta.		Teknisk drift	
Ljudmiljö	Mattbelägg det stora samlingsrummet för en behagligare ljudmiljö.		Teknisk drift	

Offentliga utemiljöer

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Övergångsställen och cykelbanor/trottoarer	Bättre plogning av övergångsställen och cykelbanor/trottoarer – kan finnas svårighet att ta sig fram med exempelvis rullator vid snöfall.		Teknisk drift	
Halkbekämpning	Säkerställa halkbekämpning vid utsatta områden.		Teknisk drift	

Övrigt

Objekt/område	Föreslagna åtgärder	Tidpunkt	Ansvarig	Resultat/uppföljning
Vårdcentralen/hälsans hus	Föra en dialog med fastighetsägaren om halkbekämpning i anslutning till vårdcentralen hälsans hus.		Teknisk drift	
Offentlig toalett resecentrum	Utreda var ansvaret ligger och om det finns möjlighet att inrätta en toalett?		Teknisk drift	